

Figura femenina nua
Tècnica: Oli sobre tela
Mides: 134'5 x 90'3 cm.
Autor: Agustí Baiges i Cristòfol
Època: Primera meitat del s. XX

Paisatge
Tècnica: Oli sobre tela
Mides: 82 x 135 cm.
Autor: Agustí Baiges i Cristòfol
Època: Primera meitat del s. XX

DADES GENERALS

Les obres restaurades són dues pintures sobre tela d'Agustí Baiges realitzades a la primera meitat del segle XX. Una d'elles representa una figura femenina nua, mentre que l'altra representa un paisatge. Totes dues obres estan signades i emmarcades. Actualment es conserven al Museu de Tortosa, Històric i Arqueològic de les Terres de l'Ebre.

Aixecament i llacunes de la capa pictòrica

DESCRIPCIÓ I ESTAT DE CONSERVACIÓ

Les dues obres estan pintades a l'oli sobre teles d'origen vegetal, subjectades al bastidor amb gavarrots. Tècnicament estan executades sobre una capa de preparació, amb pinzellades matèriques, generoses, denses i molt opaques, aplicades amb tocs gestuals molt directes, sense veladures ni difuminats.

Pel que fa a l'estat de conservació, una de les obres tenia el bastidor greument debilitat per l'atac d'insectes xilòfags i les vores de la tela molt febles a causa de les importants pèrdues de matèria i l'oxidació provocada pels gavarrots de subjecció.

Vores de la tela amb importants pèrdues

Tanmateix, les alteracions més importants que presentaven les dues obres eren els aixecaments i llacunes de la capa pictòrica causats per una manca d'adhesió entre la capa de preparació i la tela. Cal ressaltar que les dues obres ja havien estat intervingudes anteriorment, amb l'objectiu de pal·liar algunes d'aquestes alteracions mitjançant l'aplicació de pinzellades de pintura damunt de la tela i de la capa pictòrica.

INTERVENCIÓ DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Intervenció d'urgència

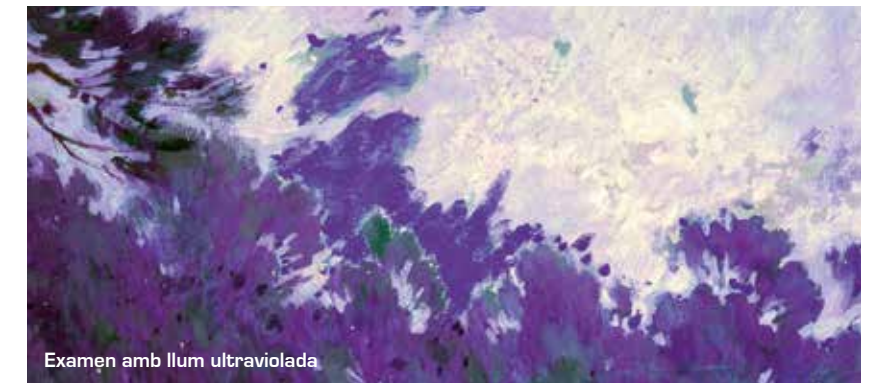
En primer lloc es van fixar els aixecaments i els fragments despresos amb alcohol polivinílic i després es va protegir la superfície pictòrica amb l'adhesió d'un paper japonès.

Fixació de la capa pictòrica

Fixació de la capa pictòrica

Per tal d'assegurar adequadament la capa pictòrica es va eliminar l'empaperat de protecció provisional i es va repetir el procés de fixació. Aquest procés va consistir en l'aplicació d'un adhesiu als aixecaments, amb l'aportació posterior de pressió i escalfor moderada a fi d'assegurar-ne la correcta adhesió. L'adhesiu utilitzat va ser el mateix que en la intervenció d'urgència però amb una concentració inferior.

Examen amb llum ultraviolada

Eliminació de les repintades

Després d'estudiar les repintades, es va decidir eliminar solament les que ocultaven l'estrat pictòric, sempre que la seva eliminació no posés en perill l'estabilitat de la pintura.

La selecció dels dissolvents es va fer a partir de testos de solubilitat; es van utilitzar els dissolvents més efectius per a l'eliminació de les repintades sense que aquests interferissin en els estrats subjacents. Conseqüentment, es van emprar, per una banda, les solucions aquoses tamponades i, per altra, una barreja de dissolvents orgànics.

Eliminació de les repintades

Col·locació de bandes de tensió

A fi de consolidar les vores de la tela, que estaven greument deteriorades i massa febles per permetre el tensat, es van col·locar quatre tires de tela -de característiques similars a l'original- adherides amb resines acríliques.

Col·locació de bandes de tensió

Conservació dels bastidors originals

Les intervencions realitzades al bastidor deteriorat es van centrar en la neteja, desinsectació, consolidació i, finalment, en la modificació de l'estructura per tal de possibilitar l'obertura de falques.

Reintegració volumètrica

Les pèrdues es van anivellar amb un estuc fet de cola animal i carbonat càlcic, en una obra, i amb un estuc fet d'una resina acrílica i carbonat càlcic, en l'altra. En ambdós casos l'estuc va ser aplicat amb un pinzell, amb la superposició de capes fins arribar al nivell de la capa pictòrica.

Reintegració volumètrica de les llacunes

Reintegració cromàtica

La reintegració es va fer amb aquarel·la, fent que la intervenció fos apreciada de prop però imperceptible de lluny.

Reintegració cromàtica d'una llacuna

CR

Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny - Tortosa
Diputació de Tarragona
Conservació i restauració de béns culturals
del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

CR

Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny - Tortosa
Diputació de Tarragona

24
FEBRER / 13

Dues pintures d'Agustí Baiges
Ajuntament de Tortosa